Kommunistisk

ORIENTERING

nr. 9 november 1964

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

Ved en skillevej

Med oktoberrevolutionen 1917 indledtes menneskehedens befrielse fra klassesamfundet. At virkeliggøre denne befrielse er ikke én, to, ja, end ikke ti generationers værk; målet, det kommunistiske samfund, hvor enhver yder efter evne og modtager efter behov, hvor den frieste materielle og åndelige udfoldelse finder sted, skabes først efter en hel verdenshistorisk periode, socialismens epoke. Kampen mellem socialismen og kapitalismen, mellem gammelt og nyt i samfundets grundlag og i menneskenes bevidsthed vil finde sted, undertiden mindre udtalt, undertiden i skarp form, sålænge kapitalismen endnu eksisterer i en del af verden, måske endog i generationer, efter at verdenssocialismen er indført.

Før denne kamp er endt med kommunismens sejr, er det tænkeligt, at et eller flere socialistiske lande degenererer til kapitalismen.

I det socialistiske samfund opstår kapitalistiske tendenser spontant eller som følge af et målbevidst nedbrydningsarbejde fra kapitalistisk side; kampen er økonomisk, politisk, ideologisk, og den føres udefra som indefra. Den jugoslaviske revolution, der snublede i starten, er eksempel nok.

Økonomiske vanskeligheder under socialismens opbygning kan bane vejen for kapitalismens genopståen; man kan søge at skyde genvej ved at lefle for overleveret profittrang, man kan lege med bøndernes ejendomsfølelse — eller man kan skabe sig kimen til en ny kapitalistisk klasse ved at øge forskellene på de arbejdendes og de »ansvarlige« bureaukraters lønninger.

Den dybereliggende årsag til, at kapitalismens tilbagevenden således trænger sig på, er det kommunistiske partis svigten i arbejdet på at omforme menneskenes bevidsthed i trit med udbygningen af socialismens basis. Menneskenes bevidsthed dannes ikke mekanisk; socialismens grundlag skabes kun af bevidste kommunister, og vanskelighederne undervejs vil stille krav om en fornyet styrkelse af den ideologiske orientering.

47 år efter oktoberrevolutionen står Sovjetunionen ved en skillevej; vi ønsker de kræfter lykke til, som kæmper for at overvinde revisionismen og opportunismen, og som på marxismens grundlag vil gøre op med de bureaukratiske lag, som i disse år fører socialismen på afveje.

Indenfor og udenfor

De italienske marxister-leninisters blad »Nuova Unita« modtog for nogen tid siden et brev fra kammerater i Neapel, der rejste en række spørgsmål om kampen mod revisionismen inden for partiet og uden for partiet. Vi gengiver her et afsnit af »Nuova Unita«s svar, der har direkte betydning også for os her i Danmark:

»Neapel-kammeraterne beder rigtigt de marxister-leninister, der er smidt ud af partiet, om at give den størst mulige hjælp til dem, der stadig kæmper inden for partiet. Men de glemmer at sige, at det også er nødvendigt for marxistisk-leninistiske kammerater inden for partiet at give al deres støtte til dem, der står uden for.

Vor erfaring i kampen uden for og inden for partiet er en erfaring, der har meget få fortilfælde i arbejderbevægelsens historie. Det er en ny erfaring. Det er en langt vanskeligere måde at hidføre sejr for en politisk linie på, end nogen anden måde. Derfor har vi ført en række diskussioner om dette spørgsmål. »Nuova Unita« ville aldrig være blevet udsendt, hvis den gruppe af kammerater, der laver det, ikke havde organiseret sig selvstændigt og placeret sig uden for revisionisternes disciplin; ejheller

(fortsættes side 3)

INDHOLD

Revisionismen i knibe	2
Om »Enheden i arbejderklassen«	4
Nyt, der er gammelt	5
Noter fra en Kina-rejse	6
En saglig mand	7

Redaktionsslut 25-11-64

Revisionismen i knibe

Hrustjovs afskedigelse har ubønhørligt afsløret, hvilken uhyre skade hans revisionisme har tilføjet den internationale kommunistiske bevægelse.

Følgagtigheden over for Hrustjov og hans forskellige såkaldt »skabende« nyvurderinger førte en lang række partiledelser verden over ud i revisionismens sump, hvor de mistede orienteringsevnen, opgav ethvert principielt holdepunkt for deres virksomhed, ja endog selve troen på principperne. Derfor stod disse partiledelser — måske med undtagelse af italienerne, hvis revisionisme er af mere selvstændig art — hjælpeløse og forvirrede, da Hrustjov forsvandt fra podiet.

Partiledelserne i de revisionistisk dominerede partier fulgte Hrustjovs »skabende« nyvurdering omkring den »fredelige sameksistens«, der i hans udlægning er lig med kapitulation over for og samarbejde med imperialismen, først og fremmest med folkenes argeste fjende den amerikanske imperialisme.

De fulgte ham i hans »skabende« nyvurdering omkring den »fredelige overgang«, hvilket i praksis vil sige opgivelse af den proletariske revolution og dermed af socialismen.

De fulgte ham i hans »skabende« nyvurdering omkring »samarbejdet mellem kommunister og socialister«, hvilket i hans mund betød opgivelse af det proletariske partis førende rolle.

De fulgte ham i hans såkaldte »kamp mod persondyrkelsen af Stalin«, der var og er et skalkeskjul for nedbrydning af proletariatets diktatur og selve marxismen-leninismen. (Begåede fejl under opbygningen af socialismen i det første land blev af Hrustjov brugt til angreb på selve socialismen).

Forvirring og angst

Forvirringen i de revisionistiske partiers top var og er endnu total. Mens f. eks. formanden for Hollands kommunistiske Parti udtrykte sin uskrømtede glæde over, at Hrustjov var blevet »gået«, fordi dette efter hans mening ville give nye muligheder for en »forsoning« mellem revisionismen og marxismen-leninismen, benyttede Janos Kadar fra Ungarn lejligheden til på et møde i Warszawa at rette et fornyet angreb på Kinas kommunistiske Parti. Samtidig er begge partier fuldt enige om at slutte op bag linjen fra SUKP's 20. og 22. kongres — altså Hrustjovs linje!

Tjekkoslovakiets kommunistiske Parti gav udtryk for den største bekymring for den fremtidige økonomiske politik i Sovjetunionen. De er bange for, at der skal ske en tilbagevenden til socialistisk planlægning og centralisme i den sovjetiske politik, fordi tjekkerne selv netop i deres nye plan har videreudviklet de tanker om »profit« som drivkraft i produktionsudviklingen, der var et af særkenderne for Hrustjovs økonomiske »nyskabelser«.

Englands og Bulgariens kommunistiske partier slog med syvtommersøm fast, at de nye folk i Sovjets top, Brezjnjev og Kosygin, havde været særdeles aktive ved udarbejdelsen af Hrustjovs politik, mens italienerne byggede videre på Togliattis direkte angreb på SUKP for ikke at være revisionistisk n o k (for langsom gennemførelse af »liberaliseringen« og af den såkaldte »afstalinisering«.)

Mens flertallet af partier enten slog fast, at alt omkring Hrustjovs afsættelse var foregået på fuldt normal og »betryggende« vis, eller erklærede, at magtskiftet var sket på en for bevægelsen skadelig måde, udmærkede Danmarks kommunistiske Parti sig ved at indtage begge standpunkter på én gang. Samtidig med, at Ib Nørlund ved flere lejligheder (Aktuelt Kvarter f. eks.) understregede, at alt var gået demokratisk til, og at det var et tegn på det socialistiske demokratis styrke, at Hrustjov blev afsat, kastede Land og Folk sig i ledende artikler og i taler af chefredaktøren ud i noget, der betænkeligt nærmede sig det antisovjetiske.

Fælles for alle disse partier er imidlertid, at de lægger det største og kraftigste pres på SUKP's nye ledelse for at formå dem til ikke at vige en tøddel fra de revisionistiske standpunkter fra den 20. og 22. kongres. Hvorfor gør de det? Fordi det er disse partiers eneste chance for i hvert fald over for sig selv at opretholde illusionen om, at de »selvstændigt« er nået frem til de samme forvrængninger af marxismen, som Hrustjov diskede op med.

Hrustjovs fald har stillet de revisionistiske partiledelser i en uhyggelig situation. Hvis ikke de benytter situationen efter Hrustjovs fald — eller bliver tvunget til at benytte den til en nødvendig kulegravning og selvkritisk vurdering af partiernes virksomhed og politik gennem de sidste mange år, står der tre mulige veje foran dem. De fører alle tre til deres grav!

Enten fortsætter de i skøn samdrægtighed med SUKP den hidtil førte linje, gennemfører den åbne splittelse i den socialistiske lejr og den kommunistiske verdensbevægelse og kører i stadigt hastigere tempo mod højre — og så dør de.

Eller de fastholder for at bevise deres »selvstændighed« Hrustjovs linje på trods af en eventuel sovjetisk tilbagevenden til marxismens vej — og så dør de.

»Kommunistisk Orientering« udgives af Kommunistisk Arbejdskreds. Redaktion: Benito Scocozza (ansvh.) og Gotfred Appel. Adresse: c/o Scocozza, Studsgårdsgade 10, 1. København Ø. Telf. 29 43 57.

Bidrag til »Kommunistisk Orientering« bedes venligst sendt på giro 12 79 25.

Eller de svinger med den gamle følgagtighed — uden oprigtig selvkritik og uden æ g t e vurdering og undersøgelse af egne fejl — med en sådan sovjetisk tilbagevenden til den rette vej — og så dør de.

Enhedens grundlag

Mens dette skrives vides endnu intet om resultaterne af forhandlingerne i Moskva. Delegationen fra Kinas kommunistiske Parti er rejst hjem, men det er ikke oplyst, om det er lykkedes Chou En-lai og hans kammerater at overtale de nye sovjetiske ledere til at genskabe enheden på marxismen-leninismens grund.

Én ting er imidlertid sikker:

Kinas kommunistiske Parti og de andre marxistiske partier står fast på, at kampen mod revisionismen må og skal føres igennem til enden. De står fast på, at enheden kun kan genskabes på det principielle grundlag. Kinas kommunistiske Parti sendte sin delegation til Moskva, netop fordi det ønsker en sådan enhed, og fordi det ubetinget er modstander af splittelse og åbent brud.

Betyder det, at KKP og andre marxistiske partier vil forlange en klar, skarp og øjeblikkelig afstandtagen fra Hrustjovs revisionisme som forudsætning for videre forhandlinger og genskabelse af normale forhold? Naturligvis ikke.

Det turde være indlysende, at sand enhed i det lange løb kun er mulig, hvis og når SUKP genindfører proletariatets diktatur i Sovjetunionen, hvis og når SUKP med andre ord erkender, at der stadig findes klasser og klassekamp, og at arbejderklassens absolut ledende rolle fortsat er nødvendig, og at »hele folkets stat« kun kan betyde, at andre overtager denne rolle, erkender, at den af SUKP's program afstukne såkaldte »vej til kommunismen« er ufarbar og fører til kapitalismens genrejsning, erkender, at klassekampen stadig eksisterer, og at revolutionen må føres til ende også på det politiske og ideologiske område. Sand og varig enhed er først mulig, hvis og når SUKP erkender, at prøvestenen for et partis revolutionære holdning er, om det går ind for k a m p mod den amerikanske imperialisme, og hvis og når SUKP fører Sovjetunionens udenrigspolitik tilbage til det rette grundlag.

Det turde imidlertid være lige så indlysende, at en sådan tilbageføring nødvendigvis må tage tid. For det første er den revisionistiske linje vedtaget på partiets kongresser og kan altså kun ændres på nye kongresser. For det andet ville en p l u d s e l i g, u f o r b e r e d t tilbagevenden uundgåeligt tilføje den kommunistiske verdensbevægelse ny skade og kunne give imperialisterne nye muligheder for anslag mod dele af den socialistiske lejr.

Prøvestenen

Marxistisk-leninistiske partier og grupper verden over må forstærke kampen mod den moderne revisionisme, nu da dens førstemand er faldet. De må med den største omhu studere og følge udviklingen. De må protestere mod ethvert fornyet udslag af den forkerte politik (det sovjetiske fagforeningsblad TRUD angreb f. eks. den 30. oktober i år på ny Japans kommunistiske Parti), men de må også hilse og understøtte ethvert positivt tegn (Sovjetunionen har således i k k e, som det under Hrustjov havde været uundgåeligt, rettet nye bagvaskelser mod Kina i anledning af dette lands første prøvesprængning.

Den første prøve for SUKP's nye ledere ligger umiddelbart for: Deres holdning til det af SUKP's egen centralkomité indkaldte møde den 15. december for 26 kommunistiske partier. Dette møde må enten aflyses eller gives en anden form og et andet indhold, så det ikke bliver en forberedelse til den planlagte ensidige »verdens«konference for de revisionistiske partier til næste sommer. Vejen til målet — revisionismens endeligt — er lang og bugtet. En opgivelse af denne splittelseskonference må være et første skridt.

Gotfred Appel

Indenfor og udenfor

(fortsat fra forsiden)

ville vi have været i stand til at gennemføre den opgave, som Neapel-kammeraterne anerkender, at vi med held har gennemført. (Skabelse af modvægt mod revisionisternes propaganda og organisation. Red.) Det er et meget positivt træk, at der her i dag omkring os ved siden af »Nuova Unita« fremstår nye organismer, der gennemfører selvstændige politiske aktioner.

Vi tror, at Neapel-kammeraterne vil være enige med os, når vi siger, at vi på grund af den eksisterende struktur og de revisionistiske ledere magtpositioner ikke kan reformere det kommunistiske parti, vi kan kun genopbygge det.

Efter vor mening kræver denne genopbygning af det italienske proletariats marxistisk-leninistiske kommunistiske parti mere end blot ideologisk debat. Den kræver udarbejdelsen af en ny kamppolitik mod kapitalismen i vort land, og det vil sige at lægge vor politik frem for masserne, især når de står midt i kampe. Hvis vi mener, at de revisionistiske paroler i disse kampe er forkerte, betyder det, at vi inden for partiet må kæmpe for rigtige paroler.

Men vi kan ikke begrænse os hertil. Hvor der eksisterer marxistisk-leninistiske grupper, grupper der har indflydelse på masserne i fabrikkerne og på andre arbejdspladser, ikke blot kan de, men de må absolut fremlægge de rigtige paroler. Hvis det gennem vort arbejde blandt masserne lykkes os at få dem til at acceptere vore paroler, er dette det mest afgørende bevis for, at marxismen-leninismen omformer tryk på papir og mundtlige diskussioner til politisk aktion. Det vil blive det øjeblik, hvor vi kan sige, at genopbygningen af det marxistisk-leninistiske kommunistiske parti er begyndt.

For at nå dette punkt må vi styrke båndene og enheden mellem kammerater inden for og uden for partiet, anerkende hver afdelings uundværlige rolle og virkeliggøre det mest konstruktive samarbejde mellem dem. For at nå til dette punkt må vi gå videre end til deltagelse i ideologisk debat og fremlægge en almindelig politisk linie, både inden for og uden for partiet, blandt de brede masser må vi under klassekampen på arbejdspladsen omsætte konkrete og øjeblikkelige problemer til marxistisk-leninistiske paroler og aktioner.«

Tanker om

»Enheden i arbejderklassen«

Artiklen »Enheden i arbejderklassen« i Kommunistisk Orientering nr.8 vækker til kraftig diskussion og sikkert også til kraftig modsigelse i visse tilfælde, men emnet kan ikke afvises som overflødigt eller ligegyldigt, hvis man da ellers har blot nogen interesse for dansk arbejderklasses fremtid, thi artiklen berører og behandler afgørende problemer i forbindelse med den kommunistiske bevægelses fremtidige arbejde.

I det store og hele er jeg enig med artiklens betragtninger omkring arbejderklassens stilling i velfærdsstaten, reformisternes betydning for kapitalismens opretholdelse samt i spørgsmålet om fagbevægelsens aktuelle utilstrækkelighed. Disse ting vil det næppe volde store vanskeligheder at skabe bred enighed om. Helt anderledes stiller det sig med artiklens centrale emne: organiseringen af arbejdernes aktionskomiteer.

Organiseringen af aktionskomiteer

I forhold til sin principielle karakter og betydning er dette punkt ikke behandlet tilstrækkeligt omhyggeligt, men forhåbentlig vil en kommende debat grave dybere, og derved medvirke til at fastslå de virkelige muligheder for tankens realisering. Nu foreløbig disse indvendinger:

Ved skabelsen af arbejdernes aktionskomiteer vil uendelig mange muligheder blive åbnet for faglig og især politisk kamp, men forudsætningen for, at de skal kunne dannes, må vi ikke glemme. Alle de vanskeligheder, vi vil møde i form klassefjendens mangeartede modtræk, reformisternes sabotage og splittelsesvirksomhed samt — og dette er meget afgørende for en vurdering idag — arbejdskammeraternes mangel på interesse for egne faglige og politiske problemer, vil kun kunne overvindes, når klassekampssituationen er så skærpet, at kræfterne til dens overvindelse kan hentes direkte ud af arbejdernes utilfredshed med de gamle organisationer. Disse kræfter vil så igen kun kunne udfolde sig under virkelig marxistisk skolede og hærdede arbejderes ledelse.

Hvordan vil disse organisationer komme til at virke i det daglige faglige arbejde på virksomhederne? Vi må ikke tro, at de på nogen måde vil finde officiel anerkendelse, så længe reformisterne sidder på det egentlige fagforeningsmaskineri, og kapitalisterne derved kan smyge sig uden om at anerkende sådanne »udemokratiske« organisationer. Vi kan altså ikke nøjes med at skrive: »..muligvis kunne tillidsmandssystemet omformes til denne form for arbejdernes kollektive aktionsenhed.« Selvfølgelig kan vi ikke forudsige udviklingen i alle dens faser, men det er nødvendigt, at vi tager en konkret stilling til tillidsmandsinstitutionen, da den stadig i lange perioder vil blive rammen om mange kommunisters faglige arbejde.

Kommunisternes rolle

Hvornår skal sådanne komiteer oprettes? »Når mulighederne for aktioner mod monopolerne dukker op..« så skal vi søge at danne aktionskomiteer, og »disse komiteer må vælges af alle arbejdere uden hensyn til deres faglige tilhørsforhold..«. Altså kan vi først oprette organisationerne på arbejdspladserne i en skærpet klassekampssituation som nævnt ovenfor, men disse organisationers oprettelse og deres succes afhænger af det forudgående politiske opdragelsesarbejde, der er udført i værkstedet og over hele virksomheden, men under hvilke former skal det forberedende arbejde så foregå? Aktionskomiteerne bør blive organer for enig handling på tværs af alle skel og faglige grænser, men vi kommer ikke uden om, at kommunisterne især i det forberedende politiske propaganda- og opdragelsesarbejde må organisere sig inden for virksomheden i afdelinger eller celler.

Selvfølgelig skal disse celler eller afdelinger være helt fri for de nuværende DKP-afdelingers organisatoriske arbejdsbyrde med opkrævning og indsamling af penge samt afholdelse af andespil og andre selskabelige arrangementer. Denne karikatur af kommunistiske organisationer har jo sin årsag deri, at DKPs vigtigste opgave i flere år har været at holde liv i partiapparatet ganske uden hensyn til nytten af dette sejpineri.

Af sideløbende betydning med oprettelsen af aktionskomiteerne på de enkelte virksomheder bliver spørgsmålet om samordningen af komiteernes arbejde i by- og landmålestok ved hjælp af f. eks. valgte repræsentanter til et centralt aktionskollektiv.

I K. O.s artikel står der: »Når mulighederne for aktioner mod monopolerne dukker op, må kommunister, der befinder sig på et klart klassegrundlag, virke for..« Kan man tænke sig kommunister, som ikke står på et klart klassegrundlag? Er den første forudsætning for at blive kommunist af gavn ikke den, at man tilslutter sig arbejdernes klassegrundlag? En biting — men alligevel.

Perspektivet

»Enheden i arbejderklassen« slutter med følgende sætning: »Det endelige sigte må altid være klart: Monopolernes tilintetgørelse.« Denne sætning har form af en parole, men er den ikke lidt uklar? Monopolerne kan ikke tilintetgøres som et isoleret fænomen, da de er legemliggørelsen af kapitalismens højeste udvikling, og deraf følger, at monopolernes tilintetgørelse må være ensbetydende med kapitalismens afskaffelse, hvilket igen kun kan ske gennem en revolution med efterfølgende oprettelse af proletariatets diktatur. Sætningen kunne f. eks. lyde sådan: »Det endelige sigte må altid være klart: Kapitalismens afskaffelse og det socialistiske demokratis oprettelse.«

Der drages en del erfaringer i artiklen med hensyn til reformisternes rolle som kapitalens agentur i arbejderklassen. Disse erfaringer er ikke nye, og de vil kun underbygge årtiers ophobet afsløringsmateriale om socialdemokraterne. Vi vil derimod kunne drage megen nyttig er-

faring ved at analysere den udvikling, som har ført til Danmarks kommunistiske Partis vaklen, svigten og gliden ud i revisionismen. Dette parti har selvfølgelig haft et ganske særligt ansvar for enhedsarbejdet her i landet, og når vi skal foretage en grundig analyse af dets udvikling, så er det ikke for at fastslå endnu en gang, hvilke fejl og mangler det parti har, nej, så er det for at klarlægge HVORDAN DENNE UDVIKLING HAR VÆRET MULIG, samt for at erkende og fastslå, hvorledes disse fejl og mangler kan imødegås og forebygges i fremtiden.

Kadre- eller masseparti

Det næste spørgsmål, som jeg vil berøre, foregriber måske begivenhedernes gang en smule, men netop i dette emne ser jeg en af fortidens alvorligste undladelsessynder, fordi det aldrig er blevet rigtigt besvaret: Skal et dansk kommunistisk parti være et kadre- eller et masseparti? Et marxistisk masseparti vil efter min mening være en antagonisme under danske, kapitalistiske samfundsforhold. Man kan ikke skabe et marxistisk parti og samtidig kritikløst lukke alle mulige elementer ind i det, thi så vil det ikke være et marxistisk parti ret længe. Den revolutionære massebasis må skabes i aktionskomiteer, fagforeninger og andre masseorganisationer. Det kommunistiske partis medlemmer bør hovedsageligst være arbejdere, for hvem studiet af marxismen-leninismen er naturligt og fast forbundet med revolutionær praksis. Kan man skabe et masseparti af sådanne mennesker, vil det jo være ideelt, men alle erfaringer fra DKP siger, at noget sådant er umuligt.

De ovenstående spørgsmål er en lille forsmag på det materiale, som venter på at blive grundigt undersøgt og diskuteret for at indgå som værdifuldt nyt erfaringsmateriale i et genskabt kommunistisk parti. Den første spæde begyndelse er gjort med »Enheden i arbejderklassen«, og forhåbentlig vil vi meget hurtigt tilegne os den rigtige marxistiske analysemetode, der ikke alene kan anvendes på disse problemer, men også på den samfundsanalyse, som skal foretages fra kommunistisk hold.

Knud Jacobsen

Nyt, der er gammelt

I forbindelse med Hrustjovs afsættelse blev der bl. a. rettet temmelig skarpe angreb på ham for fejldispositioner inden for samfundsøkonomien. I en ledende artikel i Pravda den 1. november erklæredes det i et indirekte angreb på Hrustjov, at han havde betjent sig af administrationsmetoden, ladet videnskaben og praksis mere eller mindre ude af betragtning osv.

I tidligere artikler og i det såkaldte »anklageskrift« mod Hrustjov er påpeget lignende mangler og fejl.

Det er vel ikke nogen hemmelighed, at Sovjetunionen har haft og stadig har alvorlige problemer i forbindelse med planøkonomien, der er det bærende grundlag for et socialistisk samfund.

Maskineriet har ikke fungeret godt nok, målene er ikke altid blevet nået, hverken i landbruget eller industrien osv.

Man har derfor med lys og lygte søgt efter en udvej. Øjensynlig ikke på videnskabelig, marxistisk basis, men ved at skæve til andre, og i dag er det kommet så langt, at man gradvis har ophævet helt eller delvis det planøkonomiske system.

I landbruget opgav man helt eller delvis planlægningen, og det sidste nye, som søges indført i Ukraine og Estland, er, at kollektivbønderne skal have mere privat jord, flere private køer og fjerkræ m. v. Ad den vej hæver man ikke kollektivbrugene op på et højere, samfundsejet stade, men går tilbage til småproduktionen, som uundgåelig daglig vil avle kapitalistisk tankegang.

I Sovjetunionen siger man, at man er ved at opbygge det kommunistiske samfund. Det nås ikke ad den vej, man har betrådt.

I en artikel i Pravda forleden hed det:

»Lenin definerede kommunismen som et system, hvor menneskene tilskyndes til at opfylde deres samfundsmæssige forpligtelser uden noget særligt tvangsapparat, hvor frivillig arbejdsindsats til fælles gavn bliver en almindelig foreteelse.«.

Det er vejen frem.

Inden for industrien har der været gjort forsøg på at diskreditere den socialistiske planøkonomi og gå over til en form, som i starten vil være en slags begrænset privatkapitalisme, men som ganske givet ville kunne udvikle sig til »ægte« kapitalisme.

Disse ideer er i særlig grad blevet båret frem af økonomerne Liberman og Trapeznikov. Kort fortalt går de ud på, at den enkelte virksomheds arbejde og dermed også arbejdernes aflønning skal gøres afhængig af den produktion, der er opnået og afsat, at man skal planlægge virksomhedens p r o f i t og ikke produktionsmængde. Hvis noget svigter, vil arbejdernes løn gå ned, og omvendt vil den gå op, hvis der er god afsætning. Men ikke nok med den konjunkturprægede økonomi. Man har foreslået, at virksomhederne skal have ret til selv at forestå deres udenrigshandel, at bankerne skal have mulighed for at ændre diskontoen og at virksomhedernes ledelser skal have meget vidtgående beføjelser, også hvad angår afskedigelser, nyansættelser og omplacering af arbejdskraft. I denne forbindelse er der intet sagt om fagforeningernes beføjelser.

Ganske vist kører det sovjetiske produktionsapparats »maskineri« ikke så godt, som man kunne ønske, men som så ofte før synes man helt at have mistet kursen og falder i grøften. Selv om meget er forkert og bør rettes, behøver man vel ikke at kaste selve det socialistiske, planøkonomiske system over bord og gøre forsøg på at indføre privatkapitalistiske metoder med profitjagt som det drivende motiv?

Læs det tidligere i artiklen anførte citat af Lenin. Det er vejen frem.

Fra sovjetisk side er det anført, at de her opridsede planer er noget »nyt«. Men det er ikke helt korrekt. Det nye er gammelt. Planerne svarer i alt væsentligt til det system, man i øjeblikket har i Jugoslavien. Da Hrustjov sidste gang var i Jugoslavien, sagde han i en tale, at Sovjetunionen kunne lære et og andet i Jugoslavien. Øjensynlig har han taget mest ved lære af de mest negative, bort-fra-socialismen-træk. Desværre har han haft folk, som var ham følgagtige.

Noter fra en Kina-rejse

Stål og politik

I nærheden af Shenyang (Mukden) i Manshuriet ligger byen Anshan med næsten 3 mill. indbyggere; byen er bygget omkring Kinas store jern- og stålkombinat, som beskæftiger over 100.000 arbejdere. Kombinatet blev grundlagt af japanerne i 1917, ødelagt af japanerne 1945 og yderligere smadret af Chiang-Kai-Sheks tropper under borgerkrigen. Fra 1949 indledtes en genopbygning. Fra 1953 samledes tekniske kadrer fra hele landet, eksperter og udstyr modtoges fra Sovjetunionen og stålarbejdere sendtes til sovjetiske fabrikker for at blive uddannet.

1957 havde man mere en tredoblet produktionen af jern og stål i forhold til japanernes bedste år i 1943. 1958—60 under den 2. femårsplan og det Store Spring Fremad byggedes nye fabrikker. 1960—62 ramtes Kina af store naturkatastrofer, som krævede, at investeringerne flyttedes fra industri til landbrug; samtidig fortsatte de sovjetiske ledere tilbagetrækningen af teknikere, som allerede var påbegyndt 1956; 1960 var der kun 12 tilbage i Anshan; uden varsel kaldtes disse sidste hjem i midten af 1960. Nogle dele af produktionen måtte standses, og andre steder måtte produktionen udsættes, da reservedelefra Sovjetunionen simpelthen udeblev. F. eks. standsede man leveringen af valser til et nyt valseværk. råmaterialer til tanks, skibe, fly etc. udeblev ligeledes. Endelig viste det sig, at forholdet mellem de forskellige produktionsgrene var ude af balance

Kinas kommunister satte nu ind med at skabe balance mellem grenene, bl. a. gennem indskrænkningen i produktionen af produkter, som ikke havde umiddelbar betydning, man udarbejdede nye planer, der tilgodeså, at man nu måtte erstatte udenlandske råstoffer med hjemligt producerede. Arbejdere, ledelse og teknikere indledte desuden en gigantisk rationaliseringskampagne, som medførte store besparelser.

På trods af vanskelighederne hævedes arbejdernes levestandard, arbejderbeskyttelse indførtes, løn under sygdom indførtes, boliger byggedes og reallønnen steg med 400 procent i forhold til japanertiden. *sco.*

Støtte til Vietnam

Da USA i begyndelsen af august foretog et uprovokeret angreb på den Demokratiske Republik Vietnam og bombede byer ved Tonkinbugten, kom der omgående en erklæring fra den kinesiske regering. Det var en alvorlig advarsel til USAs regering, og det var samtidig et stærkt udtryk for solidaritet med Vietnams folk. Den kinesiske regering erklærede, at ethvert angreb på Vietnam betragtes som et angreb på den Kinesiske Folkerepublik.

At dette skal forstås bogstaveligt, fik vi et overvældende indtryk af i Peking i dagene efter bombardementet.

Straks fra morgenstunden kunne vi mærke, at byens lyde var anderledes, end de plejede at være. Det var ikke bare bilhorn og cykelklokker som sædvanlig, men en høj summen af stemmer, der tydeligt viste, at folk var opbragte. Formiddagen igennem samledes Pekings befolkning i gaderne, og fra omegnen strømmede folk til byen i busser og lastbiler. Faner og transparenter dukkede op, og der kom gradvis system i tingene. Ud af virvarret voksede en imponerende og magtfuld demonstration, som kom til at vare tre dage.

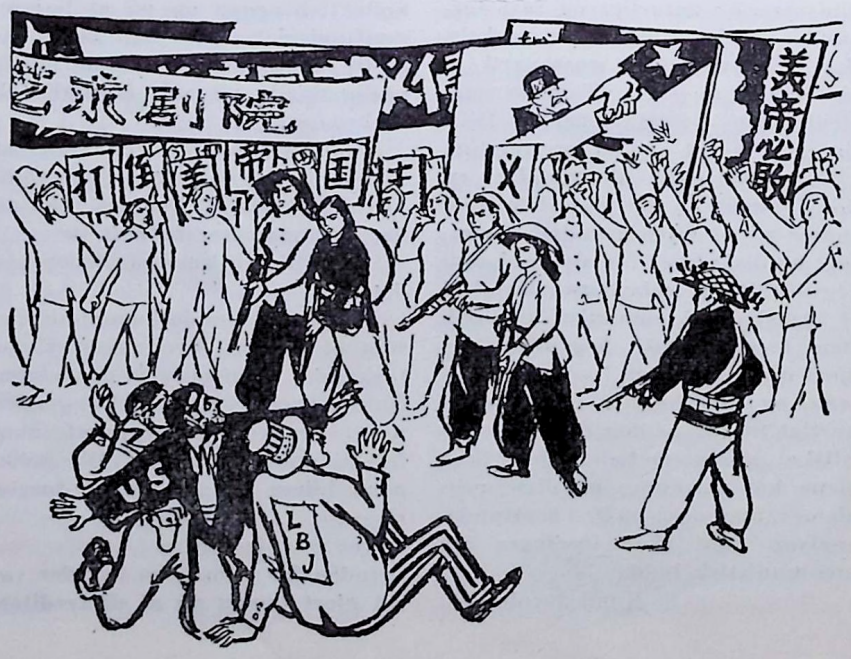
Der må være mange i Peking, der ikke havde sovet den foregående nat, for der var hundredtusindvis af nylavede papirflag og vimpler med paroler og slogans.

Det var stegende hedt med sol fra en skyfri himmel den lørdag formiddag, da vi deltog i demonstrationen. Man gik fra Pekings centrum en ret lang tur ud til Vietnams ambassade, hvor ambassadøren og medlemmer af hans stab stod ved indkørslen og modtog deputationer og solidaritetsadresser dagen lang.

Det var alle virksomheder og arbejdspladser, der var med på gaderne — fabrikker, læreanstalter, kontorer, teatre — i een uendelighed. Med mellemrum optrådte grupper med pantomimer, klædt ud som amerikanske officerer, ja, endog som amerikanske flyvemaskiner, der blev »skudt ned« af folkehæren.

Det blev en af Kina-opholdets meget store oplevelser at være med i denne fantastiske demonstration, der som så mange andre ting, vi hørte og så, vidnede om kinesernes konsekvente holdning til den amerikanske imperialisme og om deres grænseløse solidaritet med andre nationer.

Intet under, at Asiens mange folkeslag med stadig større tillid ser hen til den Kinesiske Folkerepublik og det kinesiske folk. *T.*



En saglig mand

Eugen Varga: Kapitalismen i det 20. århundrede. (Forlaget Tiden)

Man får forbløffende meget for 11,50 kr., når man køber Vargas lille bog. Den er meget koncentreret, og Varga når at behandle utrolig mange sider af den moderne kapitalisme på de 140 sider. Alligevel når han at underbygge sine slutninger med statistisk og andet materiale fuldt så godt, som man er vant til det i bøger om sådanne emner. Til gengæld har han måttet udelade forklaringer af ord, som måske ikke hører til alle læsernes ordforråd. Begreber som cyklus og merværdirate forudsættes bekendt.

Forlaget annoncerer en bog om de »afgørende« forandringer i kapitalismen. Det skyldes formodentlig en oversættelsesfejl. Bogen påpeger nemlig hele vejen igennem, hvordan kapitalismen ikke har forandret sin karakter og sine grundlæggende lovmæssigheder. Det påpeges endog, hvordan klassestrukturen i dag ligger nærmere ved den, der bruges af Marx i hans teoretiske overvejelser, end den struktur, Marx selv havde for øje.

Forfatteren er økonom og ikke i så høj grad politiker. Desuden er bogen skrevet i 1961, altså før den ideologiske debat antog sine skarpere former. Des mere interessant er det at sammenligne bogens vurderinger med den nye linie, Hrustjof-linien. Tesen om, at »arbejderflertal« skulle være noget magisk, afvises strengt. De vestlige socialdemokratier karakteriseres som småborgerlige partier i teori og praksis, og forfatteren siger rent ud en ubehagelig sandhed, nemlig at brede lag af proletariatet er stærkt præget af småborgerlig tankegang. Han nævner de demokratiske fremskridt: Stemmeretten, den kortere arbejdsuge, socialforsikringen, arbejdsløshedskasserne, endog regeringsmagten, men han påviser, hvordan disse resultater kun er femører og ubetydelige landvindinger sammenlignet med, hvad der mangler. Selv fagforeningerne vurderer han ikke ubetinget positivt, idet de domineres af et højresocialdemokratisk arbejderbureaukrati, Italien og Frankrig dog undtaget.

Forfatteren nævner sameksistensens nødvendighed og nævner i forbigående afrustningsplanen og den fredelige kappestrid, men han er en saglig mand, som helst undgår uklare begreber. Han påviser de stærke kræfter, som modsætter sig afrustning, men argumentationen for afrustningens mulighed, økonomisk som politisk, er betydelig svagere. Muligheden for fredelig overgang til socialismen har han ikke ofret nærmere omtale. Kappestridens betydning som fremmende for socialismens udbredelse har han ikke sagt noget om direkte, men han har leveret meget materiale til dette emne indirekte.

Varga har nemlig grundigt behandlet U-landsproblemet. Han påviser, hvordan U-landene af kapitalistisk »hjælp« bliver fattigere og fattigere, medens hjælperen bliver rigere og rigere. Han påviser, hvordan modsigelsen mellem U-landenes behov og deres forbindelser med kapitalismen bliver mere og mere grel. Han påviser nødvendigheden af de fattige landes selvstændighed og af, at de opbygger deres egen økonomi. Den vigtigste politiske betydning af den økonomiske kappestrid bliver derfor, at de socialistiske lande får råd til at gøre kapitalisternes kapital i U-landene overflødig. Der står ikke et ord om, at synet af rigdommen i USSR skulle inspirere de undertrykte masser til revolution, og når han kan slutte med den optimistiske tro på, at kapitalismen dør før århundredets ende, er det åbenbart i forestillingen om, at de fattige lande vil befri sig, og de kapitalistiske lande herpå vil få så store vanskeligheder, at de bliver modne til revolution.

Med et sagregister ville bogen være en fin opslagsbog.

Hans Marker.

Fra den marxistiske presse

En partimaskine

I det engelske anti-revisionistiske blad »VANGUARD« (nr. 2, 1964) gengives et åbent brev fra en kommunistisk partiafdeling, der tager afstand fra det britiske kommunistiske partis revisionistiske politik; om dette partis organisatoriske virksomhed og ledelsesformer hedder det bl. a.:

»Kommunister bruger deres tid til i én uendelighed at sælge »Daily Worker« (det engelske »Land og Folk«. Red. anm.), til at skaffe penge til at underholde den bureaukratiske partimaskine og til opstille ved valg, som der ingen chancer er for at vinde.«

Og om den demokratiske centralisme hedder det:

»Kongressen nøjes med at godkende eller højst foretage ubetydelige ændringer af den politik, som allerede er besluttet af partiledelsen. Modvilje mod og undertrykkelse af kritik reducerer den demokratiske centralisme til en farce. Breve til partipressen bliver ikke trykt. Medlemmer, som taler frit om tingene i deres afdelinger, bliver skældt ud og forfulgt. I teorien besluttes det kommunistiske partis politik af medlemmerne, men i praksis bliver den dikteret af den selvvalgte, indavlede gruppe, som har kontrolleret partiet gennem mange år, og ingen kritik tillades. Medlemmer, som prøver at benytte sig af deres demokratiske rettigheder finder hurtigt udaf, at de ingen har.«

TIDSSKRIFT-LÆSEKREDS

Vi modtager fra marxister-leninister i udlandet forskellige tidsskrifter og ugeblade på tysk, engelsk og fransk. Hvis der blandt vore læsere er interesse herfor, arrangerer vi gerne en tidsskrift-læsekreds, således at disse blade kan komme flere til gode.

Vi kan tilbyde det østrigske »Rote Fahne«, det engelske »Vanguard«, det australske »The Vanguard« og det belgiske (fransk) »LA Voix du Peuple«.

Interesserede bedes i løbet af december henvende sig skriftligt til K.O. c/o Scocozza, Studsgårdsgade 10, Ø.

Hrusjtjofs baggrund

De australske marxister-leninister skriver i en redaktionel kommentar til Hrusjtjofs fald bl. a. (THE VANGUARD, okt. 1964):

»Udbedringen af skaderne (anrettet af revisionismen. Red. anm.) i selve Sovjetunionen er i al væsentligt et problem for det sovjetiske folk selv. Det sovjetiske folk har en strålende revolutionær tradition og det er fuldt ud egnet til at gennemføre den nødvendige kamp for overvindelsen af hrusjtjovismens onder.

De nuværende ændringer genspejler modsætningerne i selve Sovjetunionen.

Med hensyn til den internationale skade var denne allerede i Hrusjtjofs tid ved at blive udbedret som følge af det faste standpunkt, som indtoges af alverdens marxister-leninister, der forfægtede marxismen-leninismens sandheder.

Udbedrings- og renselsesprocessen vil nu blive fremskyndet; enhver marxist-leninist inspireres af det enorme slag mod revisionismen, som Hrusjtjofs fjernelse er.

Men slaget er på ingen måde forbi. Hrusjtjof opererede fra en bestemt social basis både i Sovjetunionen og i den internationale kommunistiske bevægelses rækker; hans følgesvende er der stadigvæk, og deres synspunkters basis består fortsat.

Denne basis er det lag af mennesker inden for den kommunistiske bevægelse, som er blevet korrumperet af kapitalismen og imperialismen, og som i Sovjetunionen er blevet korrumperet af højere lønninger.

Det vil kræve en lang, tålmodig og vanskelig kamp at besejre revisionismen og få den fuldstændigt udryddet fra den kommunistiske bevægelse. De revisionistiske idéer fra Sovjetunionenes kommunistiske Partis 20. og 22. kongresser må blive overvundet.«

Hrusjtjofs fald

I en førstekommentar til Hrusjtjofs fald skriver de østrigske marxister-leninisters fjortendagsblad »ROTE FAHNE« (15/10, nr. 18):

PROLETARIER ALLER LÄNDER, VEREINIGT EUCH!

Rote Fahne

TRIBÜNE DER MARXISTEN-LENINISTEN IN DER KPÖ

»Hrusjtjofs afsættelse er et resultat af den voksende modstand og kamp, som fra de marxistisk-leninistiske kræfters side i Sovjetunionen og i hele den kommunistiske verdensbevægelse er rejst mod den af Hrusjtjof repræsenterede revisionistiske kurs. Derfor hilser vi denne afsættelse uden nogen indskrænkning.

Afsættelsen — på tærsklen til afholdelsen af den til 15. december indkaldte splittelseskonference og til Hrusjtjof-besøget i Vesttyskland — er et udtryk for den moderne revisionismes svage og usikre positioner.

I sig selv betyder afsættelsen endnu ingen forandring i det sovjetiske partis centralkomités politik, specielt endnu ingen afstandtagen fra revisionismens skadelige synspunkter, men den åbner muligheden for en sådan nødvendig ændring. Vi håber, at det vil lykkes de marxistisk-leninistiske kræfter i Sovjetunionen at virkeliggøre denne ændring.«

LÆNGE LEVE LENINISMEN

1870



1960

Et hovedværk i moderne marxistisk-leninistisk litteratur!
Det mest citerede værk i den internationale debat i den kommunistiske bevægelse!
Et afgørende skrift i bekæmpelsen af den moderne revisionisme.

kr. 14.50 . 112 s. **Deres boghandler skaffer den** Forlaget Futura

HAMMER 64 18 00